

Avizul Comitetului European al Regiunilor – O viziune pe termen lung pentru zonele rurale ale UE

(2022/C 270/04)

Raportor: Juan Manuel MORENO BONILLA (ES-PPE), președintele regiunii Andaluzia**RECOMANDĂRI POLITICE**

COMITETUL EUROPEAN AL REGIUNILOR

1. salută viziunea pe termen lung, considerând că reprezintă un pas crucial către o dezvoltare durabilă a zonelor rurale și către o veritabilă coeziune teritorială în întreaga UE și regretă că publicarea acestei viziuni pe termen lung are loc după încheierea negocierilor privind politica agricolă comună (PAC) 2021-2027, dat fiind că această politică ar fi putut contribui la punerea în aplicare a strategiei, în special printr-un echilibru financiar mai bun între primul și cel de-al doilea pilon al PAC;
2. regretă, în acest sens, că instrumentele de convergență între politica de coeziune și politicile de dezvoltare rurală au fost abandonate în cadrul recente reforme a PAC și, mai ales, că s-a renunțat la integrarea Fondului european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) în Regulamentul de stabilire a unor dispoziții comune privind politica de coeziune pentru perioada 2021-2027;
3. subliniază necesitatea ca Conferința privind viitorul Europei să țină seama de populația din zonele rurale și să reflecte ideile, exigențele și potențialul acesteia, pentru a garanta implicarea sa în proiectul european. Insistă asupra necesității de a include tehnici de comunicare și publicitate menite să îmbunătățească imaginea colectivă a modului de viață rural și să evidențieze, astfel, avantajele culturale și sociale ale vieții rurale;
4. reiterează necesitatea de a garanta integrarea legăturilor reciproc avantajoase dintre mediul rural și mediul urban în toate politicile UE, în conformitate cu obiectivele de coeziune teritorială, prin valorificarea la maximum a potențialului puternicei interdependențe dintre zonele rurale și cele urbane;
5. recomandă ca actualul model teritorial, bazat pe oraș-regiune, să fie înlocuit cu unul bazat pe o relație comună și echilibrată între zonele rurale și cele urbane. Acest model ar trebui să includă mecanisme de compensare care să permită sinergii reciproce și reechilibrarea mișcărilor migratorii. În plus, un model comun urban-rural îmbunătățește protecția biodiversității și promovează diversitatea bioculturală a zonelor rurale;
6. regretă că orientările privind consolidarea acțiunilor de sprijin și finanțarea acordată zonelor rurale la nivelul UE vor fi elaborate numai în perspectiva perioadei de programare 2028-2034;
7. subliniază caracterul urgent al elaborării unei Agende rurale europene care să formuleze propuneri concrete de acțiune imediată menite să însoțească viziunea pe termen lung și recomandă ca aceste propuneri concrete să fie însoțite de mijloace, instrumente financiare și obiective cantitative pentru a asigura punerea în aplicare efectivă a viziunii pe termen lung;
8. solicită, în acest sens, o alocare minimă a fondurilor europene în zonele rurale în cazul unor proiecte neagricole, atât în programele operaționale ale politicii de coeziune, cât și în celelalte programe europene de intervenție directă (Orizont Europa, Mecanismul pentru interconectarea Europei sau Europa creativă);
9. salută intenția Comisiei de a include perspectiva privind zonele rurale în toate politicile UE. Evaluările impactului teritorial al proiectelor europene comune reprezintă o condiție prealabilă pentru o politică eficientă și eficace. În acest context, Comitetul subliniază că biodiversitatea și caracteristicile bioculturale trebuie să fie luate în considerare și în evaluările de impact;

10. subliniază că trebuie garantată o finanțare suficientă pentru punerea în practică a viziunii privind zonele rurale ale UE. Politica europeană privind zonele rurale ar trebui integrată pe cât posibil în politica de coeziune, pentru a crea o politică de dezvoltare coerentă. Pe lângă agricultură, dezvoltarea rurală include și alte sectoare ale economiei. Prin urmare, finanțarea nu ar trebui să se limiteze doar la Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală. Condițiile și nevoile locale specifice ar trebui să constituie punctul de plecare al politicii europene privind zonele rurale, în mod analog cu politica de coeziune;
11. invită statele membre și autoritățile locale și regionale să aplice abordarea verificării impactului asupra mediului rural (*rural proofing*) în ceea ce privește strategiile și investițiile lor în actuala perioadă de programare 2021-2027 pentru PAC, fondurile de coeziune și planurile naționale de redresare și reziliență;
12. subliniază că dezvoltarea rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor a energiei din surse regenerabile și a infrastructurii și tehnologiilor aferente, impusă de Pactul verde, poate avea loc numai în zonele rurale și împreună cu acestea. În acest sens, ar trebui să se acorde atenție constrângerilor cu care se confruntă rețelele energetice și stocarea energiei, inclusiv și mai ales în mediu transfrontalier. Capacitatea rețelei de înaltă tensiune se apropie (în unele locuri) de saturație, fiind necesare investiții pentru a asigura în continuare transportul energiei din surse regenerabile. În acest scop, este esențial ca zonele rurale să se bucure de o parte din beneficiile succesului economic;
13. reamintește importanța dialogului dintre toate părțile implicate în viitorul zonelor rurale, de la diferitele niveluri de guvernare și administrație până la principalele sectoare economice, întreprinderi, cetățeni sau mediul academic; inițiative precum forumuri, consilii sau mese de dialog la care să participe toți actorii reprezintă un instrument excelent pentru a discuta principalele provocări cu care se confruntă zonele rurale și pentru a căuta soluții care să țină seama de toate opiniile;
14. confirmă angajamentul CoR de a colabora cu Comisia Europeană pentru a lansa Pactul rural în acest an și pentru a dezvolta un model de guvernare care să le permită tuturor părților interesate să pună în aplicare cu succes viziunea pe termen lung. Reiterează că implicarea actorilor locali și regionali în această structură de guvernare va fi esențială pentru adaptarea acțiunilor la cerințele și nevoile zonelor rurale, în special ale zonelor depopulate sau expuse riscului demografic;
15. consideră că sectoarele cele mai strategice în care ar trebui să se concretizeze cooperarea la nivel local și regional în cadrul Pactului rural ar trebui să fie bioeconomia, în special agricultura durabilă din punct de vedere ecologic, sistemele alimentare regionale, mobilitatea, conectivitatea digitală, vitalitatea socială și culturală și inovarea în domeniul serviciilor sociale de interes general și energiile regenerabile, având în vedere potențialul lor de a stăvilă depopularea și de a crea oportunități sociale și economice legate de Pactul verde. Consideră că zonele rurale sunt în măsură să impulsioneze în mod activ tranziția ecologică durabilă necesară în Europa;
16. consideră că sunt necesare progrese suplimentare în ceea ce privește valorificarea serviciilor ecosistemice pe care le oferă natura (apă, nutrienți, acvifere, reglarea temperaturii, biodiversitate etc.), ale căror beneficii ar putea fi alocate, în parte, municipalităților rurale pentru a sprijini organizarea și dezvoltarea teritoriului lor;
17. îndeamnă Comisia să ia măsuri astfel încât finanțarea publică a zonelor rurale să poată completa inițiativele private, în cazul în care furnizarea de bunuri publice nu este viabilă din punct de vedere comercial, și să aibă în vedere, după caz, ajutoare de stat și stimulente fiscale;
18. reamintește că în comunicare se recunoaște statutul specific al regiunilor ultraperiferice, astfel cum este prevăzut la articolul 349 din TFUE, și este de acord cu necesitatea de a furniza în zonele rurale din regiunile ultraperiferice servicii de interes general de o calitate comparabilă cu cele din zonele urbane;
19. atrage atenția asupra provocărilor specifice cu care se confruntă regiunile rurale afectate de schimbările structurale și/sau de procesele de transformare necesare pentru tranziția verde, cum ar fi producția de energie sau industria autovehiculelor; printre acestea se numără regiunile turistice rurale care trebuie să facă față schimbării tiparelor de călătorie ca urmare a pandemiei de COVID-19 și a schimbărilor climatice;
20. propune elaborarea unor criterii, parametri de referință și obiective transparente pentru a monitoriza impactul măsurilor și progresele înregistrate în realizarea viziunii;

21. în cele din urmă, solicită instituirea unor indicatori deosebit de relevanți pentru zonele rurale, de exemplu în ceea ce privește procentajul populației care are acces la servicii publice de transport în comun, legate de sfera digitală, de încadrarea în muncă, de sănătate sau de cultură în contextul semestrului european, pentru a garanta că viziunea pentru viitorul zonelor rurale din UE, în special în zonele slab populate, este integrată în toate instrumentele pe care UE le creează în vederea revizuirii economice periodice a obiectivelor și a țintelor;
22. subliniază că, dacă se dorește ca agenda rurală să obțină rezultate pozitive, aceasta nu se poate baza pe o abordare universal valabilă. Consideră, prin urmare, că este nevoie de o clasificare precisă a teritoriilor și de recunoașterea specificităților locale, pe baza unor parametri și indicatori transparenți și obiectivi, care să confere o valoare reală dezvoltării rurale;
23. reamintește că printre obiectivele Regulamentului (UE) 2021/1058 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 iunie 2021 privind Fondul european de dezvoltare regională și Fondul de coeziune ⁽¹⁾ se numără sprijinirea zonelor urbane și rurale afectate de handicapuri geografice sau demografice. Acesta prevede, de asemenea, ca statele membre să aloce sprijin financiar din partea UE unor proiecte menite să promoveze o dezvoltare economică durabilă din punct de vedere ecologic și favorabilă incluziunii sociale în regiunile în cauză;
24. reamintește, în acest sens, că ar trebui acordat un sprijin special zonelor de nivel NUTS 3 sau zonelor foarte slab populate, sau cu o scădere medie a populației de peste 1 % între 2007 și 2017;
25. invită Comisia Europeană ca, în acord cu statele membre și cu autoritățile locale și regionale, să se asigure că inițiativa privind viziunea pe termen lung pentru zonele rurale include soluții practice și mijloace de sprijin pentru a face față schimbărilor demografice cu care se confruntă zonele rurale, și reiterează necesitatea de a pune în aplicare proiecte integrate bazate pe programele operaționale ale politicii de coeziune, pe planurile strategice naționale ale politicii agricole comune și pe instrumentele planurilor strategice naționale de redresare. Nu în ultimul rând, proiectele de cooperare teritorială europeană (Interreg) dezvoltă bune practici transfrontaliere pentru a dezvolta abordări inovatoare și proiecte-pilot de dezvoltare teritorială integrată a spațiilor funcționale urban-rural;
26. solicită simplificarea modalităților de acces la fondurile europene și la ajutoarele de stat în zonele rurale, îmbunătățirea modului în care se combină utilizarea lor și trecerea la un model de fonduri multiple care să asigure integrarea zonelor rurale în toate politicile;
27. consideră că orientările care urmează să fie publicate de Comisie în raportul său din 2024 pentru a îmbunătăți sprijinul și finanțarea destinate zonelor rurale ar trebui să acopere o perioadă de programare mai lungă, și nu ar trebui să se limiteze la cadrul financiar 2028-2034;
28. atrage atenția Comisiei asupra necesității ca planificarea viitorului zonelor rurale să includă metodologii sistematice de natură să garanteze viziuni de dezvoltare sistematice, și nu parțiale sau liniare;
29. subliniază importanța unei analize exhaustive a problemelor inițiale ale zonelor rurale, deoarece pe baza acestora vor fi definite domeniile de acțiune ale viitorului plan. În acest sens, consideră că, printre problemele economice analizate, ar trebui incluse și altele, precum concurența externă, instabilitatea prețurilor sau distribuția valorii adăugate brute între diferiții agenți din lanțul de producție și comercializare din sectorul agricol și din cel agroalimentar;
30. consideră că, în ceea ce privește oportunitățile, se face trimitere în mod insuficient și doar tangențial la sectoare precum cel al turismului rural sustenabil sau cel al activităților recreative și culturale, deși acestea joacă un rol foarte relevant în construirea de economii rurale diversificate, puternice și sustenabile. Există numeroase posibile activități complementare legate de zonele rurale, care nu se limitează la sectorul agricol, cum ar fi turismul pe bicicletă, vânătoarea, drumețiile, micologia, turismul de wellness, gastronomia, manifestările artistice specifice comunităților sau atelierile și expozițiile artiștilor etc.;
31. dorește să sublinieze importanța unei dezvoltări economice adecvate și echilibrate, cu accent pe noile modele de întreprinderi. Unele părți ale spațiului rural, în special zonele de frontieră în care se manifestă declinul populației și depopularea, sunt tot mai vulnerabile în fața activităților infracționale destabilizatoare. Rezultatul este că regulile nu mai sunt clare, aducându-se astfel atingere sentimentului de siguranță și de calitate a vieții;

⁽¹⁾ JO L 231, 30.6.2021, p. 60.

32. reamintește, în acest sens, că viitorul zonelor rurale depinde de păstrarea și atragerea tinerilor care decid să își dezvolte proiectul de viață în zonele rurale; prin urmare, pentru a găsi soluții la provocările cu care se confruntă zonele rurale, este esențial să se implice activ tinerii, să se creeze forumuri în care aceștia să poată formula idei și să se mizeze pe inițiative pentru tineret în zonele rurale;

33. subliniază că, în contextul actual, caracterizat de îmbătrânirea populației, există o nevoie urgentă de a dezvolta o economie a serviciilor esențiale care să asigure accesibilitatea universală la toate bunurile și serviciile în mediul rural, acordându-se o atenție deosebită persoanelor în vârstă. De asemenea, salută Anul european al tineretului 2022 ca o ocazie de a oferi oportunități tinerilor din mediul rural și de a-i sprijini să devină cetățeni activi și actori ai schimbărilor pozitive;

34. îndeamnă Comisia să ia în considerare, în propunerile sale în acest domeniu, contribuția pe care o pot aduce sistemele de prestare descentralizată de servicii în instituții precum creșele, centrele de îngrijire a persoanelor în vârstă, școlile și centrele de supraveghere post-școlară, magazinele sau centrele de asistență socială și medicală (un domeniu în care tehnologii precum telemedicina și teleîngrijirea ar putea aduce contribuții esențiale) și încurajează Comisia Europeană să stabilească, în acest sens, obiective cantitative minime pentru statele membre, în scopul de a consolida accesibilitatea serviciilor, în general, și accesibilitatea serviciilor publice de bază, în special în zonele rurale;

35. subliniază necesitatea de a include toate datele privind dispozitivele, atât cele sociale, cât și cele medicale și cele sociomedicale, în abordarea armonizată propusă cu privire la utilizarea sistemelor de informații geospațiale, precum și necesitatea de a spori interoperabilitatea în cadrul sistemului de servicii sociale, dar și interoperabilitatea acestuia cu alte sisteme de protecție socială;

36. subliniază, de asemenea, importanța includerii unor indicatori privind accesibilitatea la serviciile de asistență socială și la serviciile de proximitate care vizează protecția socială;

37. subliniază importanța valorificării la maximum a interdependențelor dintre zonele rurale și cele urbane într-un context de echitate teritorială. Investițiile intermunicipale ar trebui să aducă beneficii tuturor autorităților locale și regionale, astfel încât, în cel mai bun caz, zonele urbane și rurale să beneficieze de ele în mod egal;

38. solicită ca acest efect pozitiv să se reflecte în mod suficient în calculele prin care se determină investițiile pe cap de locuitor în funcție de tipul de regiune (urbană, intermediară, rurală) și, prin urmare, cere o revizuire a mecanismelor de elaborare a indicatorilor privind beneficiile acestor investiții, acordând o atenție specială orașelor mici și satelor mici din zonele rurale;

39. subliniază că producția de energie din surse regenerabile reprezintă o oportunitate pentru zonele rurale de a combate sărăcia energetică și de a își asigura autonomia energetică în zone funcționale (inclusiv în bazinul lor de influență rural-urban). Subliniază, de asemenea, că acceptarea instalațiilor de producere a energiei din surse regenerabile poate fi sporită prin păstrarea unei părți din veniturile generate în comunitățile rurale;

40. propune să se ia în considerare, acolo unde este cazul, posibilitatea promovării relocalizării, care creează oportunități pentru sinergii rurale între agricultură, producție și comerț și, prin urmare, contribuie la consolidarea economiei locale prin crearea de locuri de muncă și reducerea șomajului;

41. subliniază importanța pe care cadrul oferit de viziunea pentru zonele rurale o are pentru dezvoltarea de infrastructuri fizice menite să îmbunătățească conectivitatea zonelor rurale și să faciliteze revitalizarea socioeconomică a acestora, și sugerează includerea în acest cadru a agendelor urbane;

42. reiterează importanța ca îmbunătățirea legăturilor de transport cu zonele periurbane și rurale să aibă loc în primul rând prin intermediul autorităților regionale și al programelor lor operaționale, pentru a asigura acțiuni coordonate, eficiente și eficiente. În acest sens, strategiile de transport urban ar trebui să integreze pe deplin și cerințele zonelor rurale și periurbane^(?);

43. subliniază că disponibilitatea terenurilor de activități comerciale și industriale joacă un rol important în dezvoltarea solidă și durabilă a economiei regionale și în crearea sau extinderea întreprinderilor rurale; acest lucru este valabil în special pentru regiunile supuse unor schimbări structurale; autoritățile locale au nevoie de sprijin pentru identificarea, desemnarea sau reorientarea proactivă a zonelor adecvate; domeniul de aplicare și costul serviciilor de planificare care urmează să fie furnizate reprezintă adesea o problemă;

44. subliniază că ar trebui să se acorde o atenție deosebită infrastructurii și cooperării transfrontaliere în regiunile rurale frontaliere. Subliniază necesitatea de a îmbunătăți sistemul de infrastructură și servicii de transport public în zonele rurale, asigurând dezvoltarea unor soluții de mobilitate durabilă care să reducă durata călătoriilor, și legăturile dintre zonele urbane și periurbane și cele rurale;

(?) COM(2021) 811 – Comunicarea Comisiei către Consiliu și Parlamentul European pe tema „Noul cadru al UE pentru mobilitate urbană”.

45. subliniază că obiectivul principal al politicii din domeniul amenajării teritoriului și din domeniul transporturilor ar trebui să fie acela de a garanta posibilitatea maximă de a satisface necesitățile, reducând în același timp la minimum nevoia de deplasare, și că, prin urmare, este important ca transporturile să fie raționalizate;
46. recomandă ca oferta de mobilitate multimodală să ia în considerare, de asemenea, contribuția pe care modelele de mobilitate ca serviciu (*mobility as a service* – MaaS) o pot aduce în tranziția către o conectivitate fizică mai durabilă din punct de vedere energetic și climatic; de exemplu, serviciile la cerere și mobilitatea partajată care conectează comunitățile rurale cu nodurile de transport, în special cu autobuzul și gările feroviare, pot stimula utilizarea transportului durabil;
47. este de acord cu Comisia că digitalizarea joacă un rol esențial în dezvoltarea zonelor rurale, permițându-le să utilizeze soluții inovatoare pentru a-și îmbunătăți reziliența și a-și valorifica potențialul. Solicită, prin urmare, să se acorde o atenție deosebită promovării unor cadre care să completeze acțiunea publică cu acțiunea privată pentru a finanța acele infrastructuri digitale care, deși nu sunt suficiente de competitive din punctul de vedere al investițiilor private, au totuși un nivel înalt de competitivitate pe plan social și teritorial. Banda largă este esențială pentru ca zonele rurale să aibă acces la diferitele servicii și pentru rezolvarea problemelor care decurg din decalajele digitale cu care se confruntă mai multe comunități;
48. subliniază că investițiile în infrastructurile digitale nu sunt suficiente dacă nu sunt însoțite de o ofertă satisfăcătoare în materie de formare și de îmbunătățire a competențelor digitale, urgentă îndeosebi în mediul rural. Și acest aspect este foarte important, date fiind creșterea criminalității informatice la nivel mondial și, mai ales, necesitatea ca întreprinderile locale care fac parte din lanțul alimentară să fie securizate cibernetic în măsură suficientă;
49. reamintește că zonele rurale au fost deosebit de vulnerabile la pandemia de COVID-19, dat fiind că dispun de o economie mult mai puțin diversificată, de un procent ridicat de lucrători care ocupă locuri de muncă esențiale și de o infrastructură de internet deficitară. Cu toate acestea, efectele pandemiei asupra intensificării muncii la distanță oferă oportunități de combatere a depopulării rurale și de generare a unor activități economice și sociale rurale inovatoare pe termen lung; prin urmare, Comitetul sugerează să se aibă în vedere, printre alte măsuri, promovarea unor spații comune de lucru (*co-working*) de înaltă calitate în comunitățile rurale, sau introducerea de stimulente, cum ar fi cele fiscale, pentru a încuraja întreprinderile private să le permită angajaților să lucreze în locațiile geografice la alegere;
50. consideră că, în spiritul principiului de „a nu lăsa pe nimeni în urmă”, promovat de președinta von der Leyen, este necesar să se dispună de instrumente menite să asigure existența unor „ecosisteme de inovare” în fiecare teritoriu, care să ofere oportunități tuturor antreprenorilor și tuturor microîntreprinderilor și IMM-urilor rurale, stimulând astfel aceste mici întreprinderi rurale, precum și de o ofertă adecvată de pregătire și de formare în domeniul competențelor digitale sau al altor competențe non-tehnice (*soft skills*) legate de inovarea deschisă, de cooperarea interregională și internațională și de comunicarea interculturală;
51. salută sprijinul sporit acordat inițiativelor de la nivel local, cum ar fi LEADER/DLRC – care definește rolul grupurilor de acțiune locală – și „Sate inteligente”, și încurajează valorificarea în continuare a învățămintelor desprinse din aceste programe și abordări; atrage atenția, în acest context, asupra beneficiilor dezvoltării regionale bazate pe inovare, orientate spre competențe și implicare la nivel local; organismele competente de la nivel regional și național ar trebui să fie atenționate cu privire la ideile inovatoare ale părților interesate de la nivel local și să le sprijine acolo unde este posibil;
52. solicită să se țină seama, de asemenea, de contribuția pe care o au patrimoniul cultural și profesioniștii în domeniul cultural, artistic, respectiv creativ în ceea ce privește construirea unui viitor sustenabil și prosper și îmbunătățirea atractivității turistice a zonelor rurale, ceea ce va îmbunătăți, de asemenea, bunăstarea economică a așezărilor de aici;
53. consideră extrem de valoroasă recunoașterea în comunicare a rolului gestionării durabile a terenurilor agricole și a zonelor forestiere în reziliența la urgența climatică și la riscurile asociate, precum și în protejarea biodiversității;
54. reamintește că tranziția verde și cea digitală ar trebui, de asemenea, să asigure societăți mai reziliente și mai echitabile, care să țină seama de necesitățile tuturor membrilor comunității rurale, inclusiv ale grupurilor dezavantajate și ale celor care trăiesc în zone mai puțin dezvoltate și în sărăcie profundă. Prin urmare, ar trebui subliniat că aceste tranziții trebuie să fie juste și favorabile incluziunii;
55. consideră că agricultura trebuie să poată juca în continuare un rol central în zonele rurale. Invită Comisia să supravegheze punerea corectă în aplicare a planurilor strategice pe care fiecare stat membru va trebui să le elaboreze în contextul noii politici agricole comune (PAC), pentru a se asigura că sectorul primar european se îndreaptă în direcția indicată de Pactul verde, de Strategia „De la fermă la consumator” sau de Strategia privind biodiversitatea, și că acestea fac posibilă o strategie locală bazată pe caracteristicile fiecărei regiuni și pe promovarea produselor locale tipice;

56. subliniază necesitatea de a promova procese de autonomie și securitate alimentară bazate pe produse locale, de calitate și ecologice, în cadrul unor lanțuri valorice inovatoare care generează o nouă organizare teritorială. În notă de stabilirea unui procent de 25 % pentru agricultura ecologică în următorii ani și, prin urmare, este de părere că vor fi necesare măsuri de sprijin și de însoțire, precum și politici de încurajare a consumului alinate la acest obiectiv;

57. subliniază că reînnoirea generațiilor în agricultură rămâne urgentă și, prin urmare, este important să se acorde sprijin pentru implicarea tinerilor și a femeilor din mediul rural în agricultură și în deținerea de exploatații agricole. Prin urmare, este de acord cu Comisia că ar trebui să se acorde o atenție deosebită nevoilor tinerilor, pentru a-i încuraja să rămână în zonele rurale, considerând că este esențial să se consolideze politicile publice de promovare a modernizării exploatațiilor agricole care încurajează tinerii fermieri să se instaleze în aceste zone, pentru a aborda problema legată de lipsa reînnoirii generațiilor, prin facilitarea accesului acestora la programele de integrare socioprofesională, precum și la opțiuni educaționale și de perfecționare și recalificare, disponibile la nivel local, și la oferte culturale. Este, de asemenea, de acord că trebuie acordată o atenție specifică femeilor, lărgind oferta de muncă și de formare și promovând măsuri care permit concilierea vieții de familie cu viața profesională;

58. subliniază că un număr semnificativ de lucrători calificați au fost nevoiți să se confrunte cu schimbări în condițiile de muncă și în reglementări începând din momentul Brexitului, iar UE ar trebui să aibă în vedere cadre de sprijin pentru aceste categorii de lucrători migranți. De asemenea, în primul rând, UE ar trebui să aibă în vedere lansarea unor programe care să ajute și să motiveze forța de muncă calificată emigrată să se întoarcă acasă, în țara de origine;

59. subliniază necesitatea ca lucrătorii agricoli să aibă venituri echitabile și să obțină prețuri echitabile pentru produsele lor. Prin urmare, este necesar să se prevină dezvoltarea piețelor într-o direcție care să distrugă întreprinderile. Politica agricolă comună (PAC) a UE ar trebui să contracareze această situație în perioade de criză, cu instrumente precum adaptarea generalizată a volumelor de producție la nevoile pieței și norme privind accesul calificat pe piață;

60. observă că o proporție semnificativă a muncii în sectorul agricol și alimentară din UE este realizată de lucrătorii migranți, ceea ce explică adesea situația precară a acestui grup de populație. Prin urmare, agenda socială a UE trebuie să garanteze salarii minime mai mari, condiții de muncă bune și integrarea socială;

61. subliniază că tranziția ecologică va prezenta numeroase provocări pentru mulți dintre agricultorii și crescătorii de animale europeni. Pentru a valorifica cu succes oportunitățile ce apar, va fi necesar un efort special în materie de comunicare, sensibilizare și formare, care, pe de o parte, să permită transmiterea mesajului cu privire la noua agricultură durabilă și ecologică, și, pe de altă parte, să ofere competențele necesare pentru punerea sa în aplicare;

62. subliniază importanța prevenirii abandonării terenurilor și a facilitării accesului la terenuri, scop în care este necesar să se elaboreze un cadru de reglementare adecvat, să se conceapă noi instrumente de gestionare a terenurilor și să se ofere stimulentele fiscale și finanțarea necesare;

63. observă că prezența tot mai mare a animalelor mari de pradă și, în consecință, numărul sporit de animale de fermă ucise pe pășunile alpine, cauzează probleme tot mai mari pentru agricultura montană și, în multe cazuri, duce la abandonarea pășunilor alpine, care, în regiunile montane, sunt importante pentru că, astfel, regiuni întregi nu sunt împădurite excesiv și, prin urmare, contribuie în mod semnificativ la protecția naturii, controlul eroziunii și la capitalul prețios de protecție a peisajului în zonele rurale. Prin urmare, solicită Comisiei Europene:

— să instituie un sistem european comun de control al populației de lupi și de carnivore mari, în special de urși;

— să analizeze posibilitatea unei modificări a anexelor la Directiva privind habitatele pentru a permite o adaptare mai rapidă la evoluția anumitor populații și pentru a relaxa sau consolida statutul de protecție pentru fiecare țară sau unitate teritorială, atunci când acest lucru este justificat de o evoluție pozitivă sau negativă a populațiilor speciilor protejate și de amenințarea la adresa activităților pastorale;

— să înlesnească extinderea domeniului de aplicare pentru adaptarea legislației europene și a măsurilor necesare la condițiile locale, în vederea unei mai bune gestionări a populațiilor de prădători, în special a populațiilor de lupi și de urși;

64. subliniază rolul important pe care îl joacă infrastructurile agricole în organizarea și coeziunea teritoriului zonelor rurale. Invită Comisia să includă în propunerile sale măsuri pentru a garanta că aceste infrastructuri sunt menținute într-o stare bună și sunt întreținute, fiind vorba despre drumuri în principal permeabile (neasfaltate);

65. solicită ca zonele inundabile să fie incluse în inițiativele emblematiche privind zonele reziliente, având în vedere contribuția lor majoră la creșterea rezilienței la schimbările climatice, la dezvoltarea unei agriculturi cu emisii scăzute de dioxid de carbon și la prevenirea și gestionarea inundațiilor. Multe râuri și zone inundabile se găsesc în zone transfrontaliere, prezentând – ca atare – provocări care se înscriu în contextul mai larg al problematicii hidrografice. Prin urmare, contextul impune cooperare internațională;

66. reamintește că o viziune pe termen lung pentru zonele rurale trebuie să consolideze rolul pe care îl au regiunile în identificarea priorităților acestora. În acest sens, consideră că, în procesul de elaborare a legislației privind PAC, a planurilor strategice naționale aferente și a planurilor naționale de redresare, s-a pierdut din vedere oportunitatea de a garanta că viitoarele proiecte de investiții în zonele rurale sunt cu adevărat adaptate la nevoile fiecărui teritoriu, astfel cum au fost identificate de către proprii săi actori;

67. solicită ca, pe viitor, la dezvoltarea proceselor de planificare cu impact asupra zonelor rurale să se țină seama în mai mare măsură de strategiile regionale de specializare inteligentă existente în fiecare regiune a UE, elaborate pe baza unui proces la care au participat mai multe părți interesate;

68. solicită un sprijin tehnic suficient pentru dezvoltarea capacităților autorităților din zonele rurale, care sunt mai defavorizate în ceea ce privește competențele în materie de programare – în special de strategii pe termen lung – și de utilizare a fondurilor UE; solicită, de asemenea, sprijin, simplificarea cerințelor, facilități sau inițiative specifice astfel încât municipalitățile mai mici, care au mai puțini angajați în administrație, să poată participa, de asemenea, la proiecte europene;

69. subliniază importanța economiei sociale ca instrument esențial pentru dezvoltarea actuală și viitoare a zonelor rurale ale UE, întrucât joacă un rol strategic în abordarea provocării demografice și a îmbătrânirii populației, creând întreprinderi mai reziliente și strâns legate de comunitatea lor, ancorând populațiile în teritoriu și stimulând crearea de locuri de muncă de calitate, formarea lucrătorilor, antreprenoriatul feminin, intrarea tinerilor pe piața muncii și reînnoirea generațiilor.

Bruxelles, 26 ianuarie 2022.

Președintele
Comitetului European al Regiunilor
Apostolos TZITZIKOSTAS
